

Dé?! ouderen in de Zorg Proeftuinen Vlaanderen

Charlotte Brys¹, Patricia De Vriendt^{1,2} en Ellen Gorus¹ in naam van KIO*¹Departement Frailty in Ageing (FRIA) Research Group and Gerontology, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, Vrije Universiteit Brussel, Brussel, België²Departement Ergotherapie, Arteveldehogeschool, Gent, België

INTRODUCTIE

De Zorg Proeftuinen Vlaanderen zetten in op innovaties in de ouderenzorg. Zes platformen (PL) met in totaal 23 projecten werden binnen de oproep van de Vlaamse overheid uitgerold. De volgende hoofddoelstellingen zijn hierbij aanwezig:

- 1) ouderen zo lang mogelijk zelfstandig laten leven;
- 2) de thuisomgeving verbeteren;
- 3) ouderen actief laten participeren om vereenzaming tegen te gaan.

Ouderen staan binnen de werkwijze centraal en maken deel uit van het PL panel. Belangrijk om weten is dat dé oudere niet bestaat. De groep ouderen wordt namelijk gekenmerkt door diversiteit op vlak van socio-demografische achtergrond, gezondheidsstatus, mate van afhankelijkheid, woonomgeving, psychisch welbevinden, enz. Diverse noden en behoeften zijn hierbij aanwezig. Rekening houdend met deze heterogeniteit is het belangrijk om de profielschets van de oudere panelleden in kaart te brengen zodoende de gepaste te includeren binnen de diverse projecten.

METHODEN

Via de KIO-indicatoren vragenlijst¹ wordt het profiel van de ouderen in kaart gebracht. Ouderen vulden deze vragenlijst zelfstandig en/of met behulp van derden in. Op deze poster worden drie deelaspecten toegelicht, zijnde: (1) de zelfredzaamheidsstatus, gemeten aan de hand van de activiteiten van het dagelijkse leven (ADL) op drie niveaus: basale ADL (b-ADL) of zelfzorg, instrumentele of huishoudelijke ADL (i-ADL) en geavanceerde ADL (a-ADL) of zelf-ontwikkelingsactiviteiten (hobby, werk, enz.); (2) de tevredenheid over de woning en de buurt; (3) gevoelens van sociale en emotionele eenzaamheid. De resultaten worden berekend indien min. 50 vragenlijsten binnen een PL panel werden ingevuld vóór september 2015.

RESULTATEN

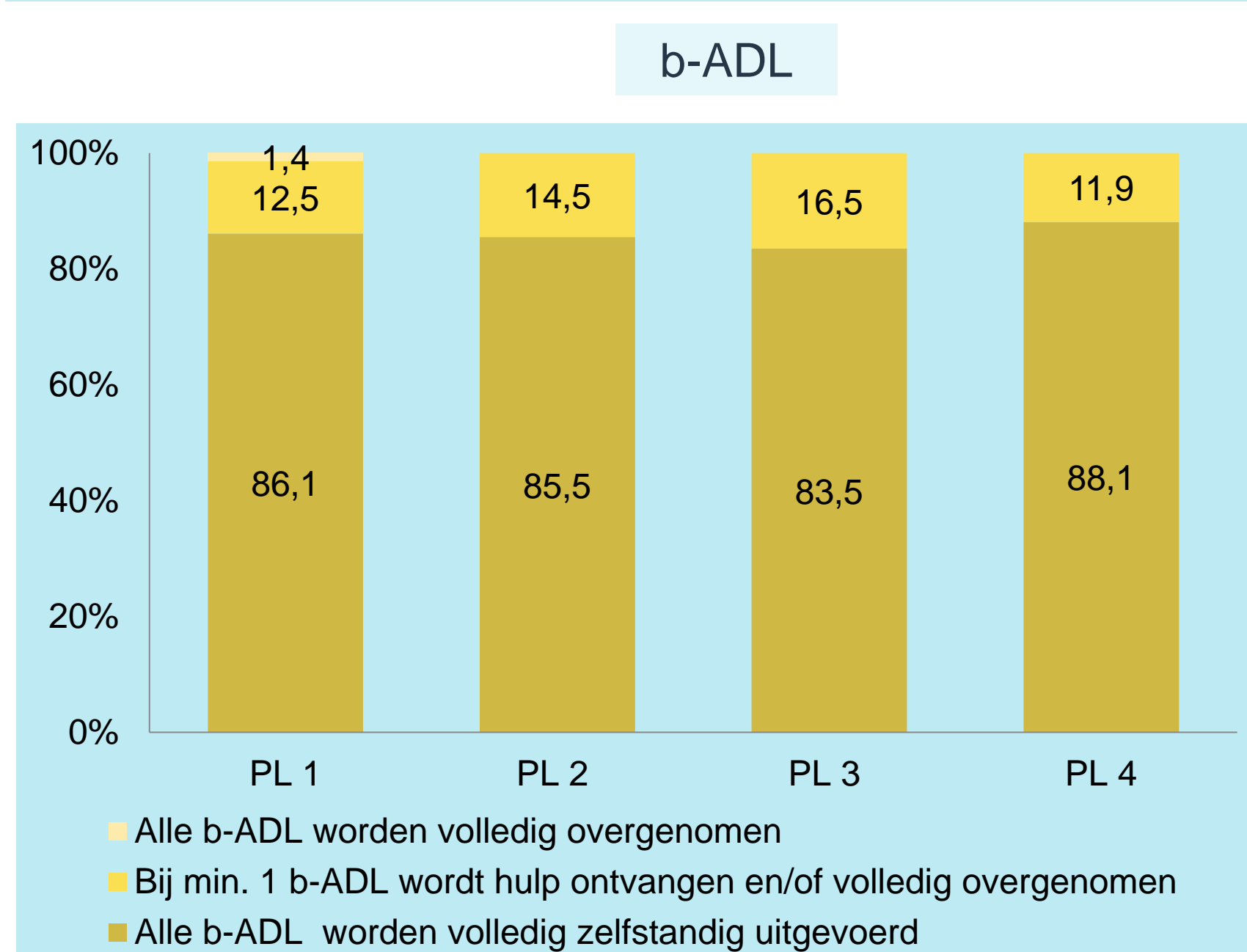
Vier van de zes PL ontvingen voldoende respons. De leeftijd en het geslacht, worden weergegeven in tabel 1. Hieruit blijkt dat ook jonge leden deel uitmaken van het PL panel. Daarnaast wordt opgemerkt dat voornamelijk vrouwen lid zijn van het PL panel, met uitzondering van PL 4. Figuur 1-5 beschrijven de drie deelaspecten van de profielschets.

Tabel 1. Leeftijd en geslacht panelleden

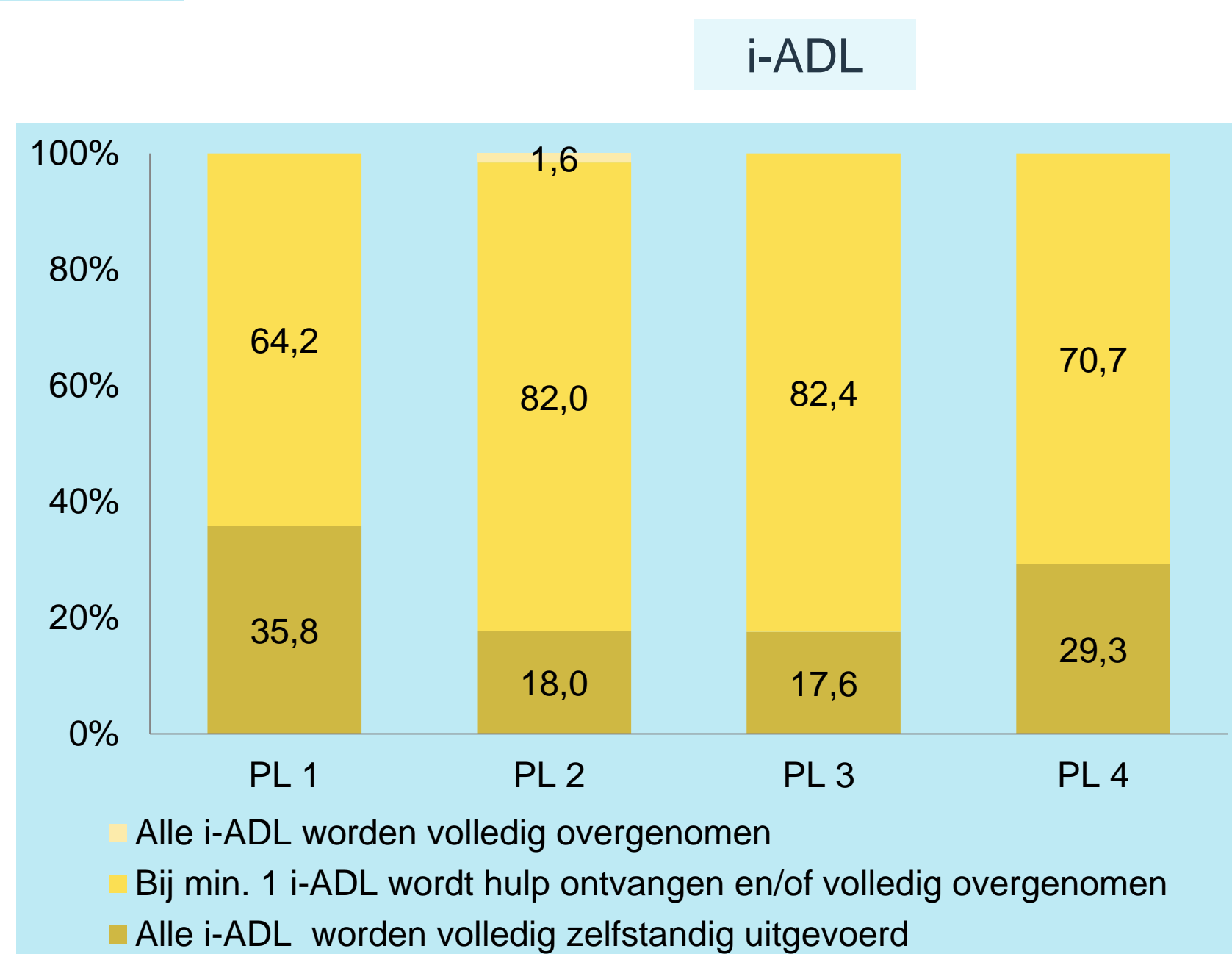
	PL 1 (N=385)		PL 2 (N= 71)		PL 3 (N= 159)		PL 4 (N= 161)		
	Gemiddelde (SD)	Min-Max	Gemiddelde (SD)	Min-Max	Gemiddelde (SD)	Min-Max	Gemiddelde (SD)	Min-Max	
Leeftijd (jaren)	74,4 (9,0)	44-101	76,0 (8,5)	45-91	68,7 (14,7)	17-91	74,4 (9,3)	31-100	
Geslacht	N	Percentage (%)	N	Percentage (%)	N	Percentage (%)	N	Percentage (%)	
	Man	149	38,5%	25	35,2%	66	41,5%	92	57,1%
	Vrouw	236	61,3%	46	64,8%	93	58,5%	69	42,9%

Legende. PL= platform; N= aantal; SM= standaardafwijking.

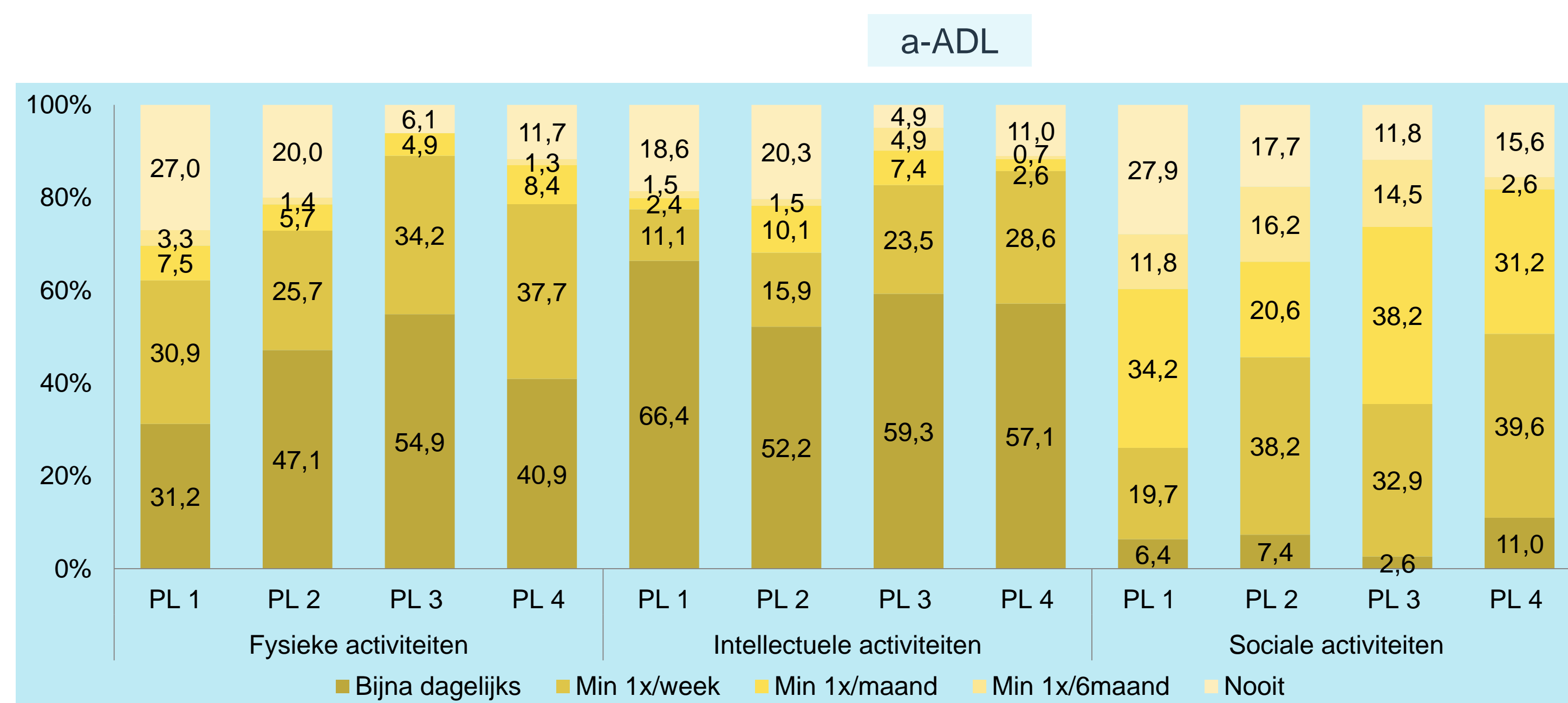
(1) Zelfredzaamheidsstatus

Figuur 1. Resultaten b-ADL (wassen, aankleden, kleine transfer, toilet bezoek, eten en drinken).

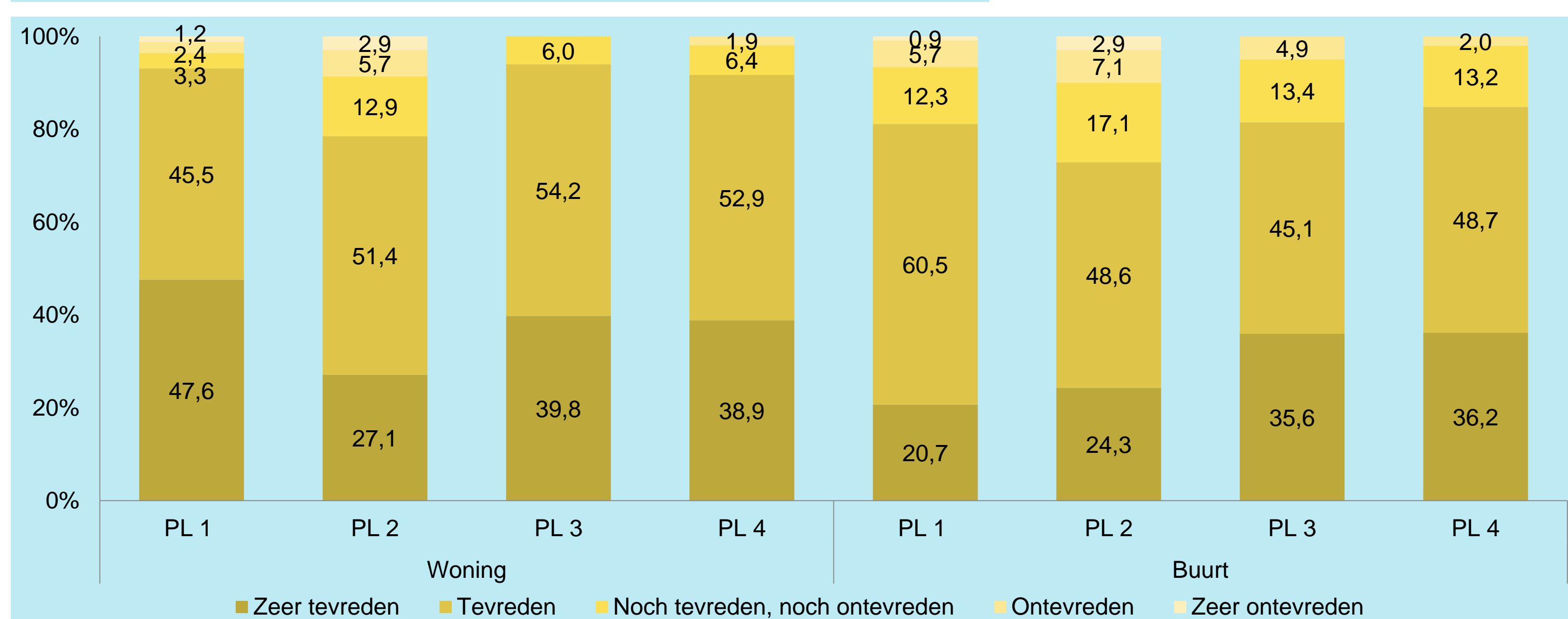

Figuur 2. Resultaten i-ADL (telefoneren, verplaatsen buitenshuis, boodschappen doen, maaltijden bereiden, huishoudelijk werk uitvoeren, de was doen, kleine klusjes opknappen, medicatie nemen en geld beheren).

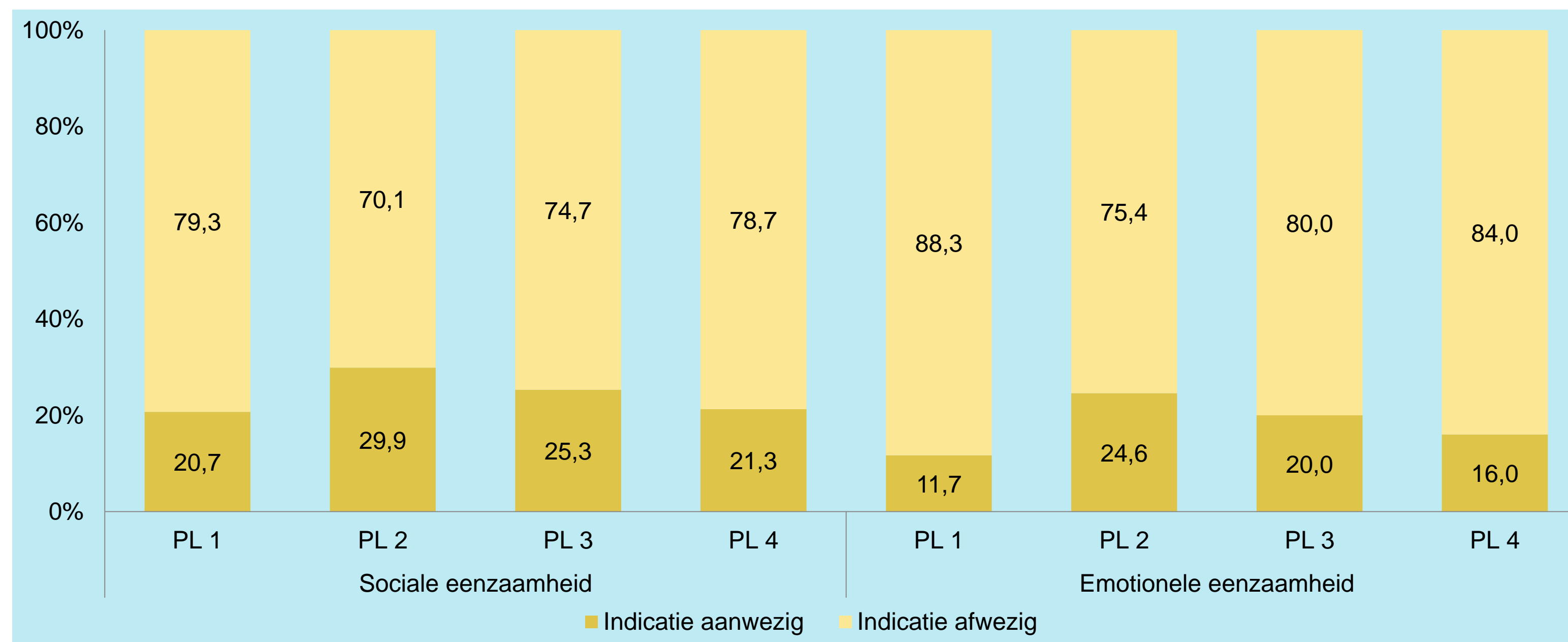
Figuur 3. Resultaten a-ADL (Fysieke activiteiten= lopen, zwemmen, fietsen, wandelen, tuinieren, enz.; Intellectuele activiteiten= kruiswoordraadsels invullen, cursus volgen, boek lezen, PC programma's gebruiken, enz.; Sociale activiteiten= vrijwilligerswerk, naar feesten of bijeenkomsten gaan, deelnemen aan activiteiten van organisaties, enz.)

(2) Tevredenheid woonomgeving

Figuur 4. Resultaten tevredenheid woning en buurt.

(3) Eenzaamheidsgevoelens

Figuur 5. Resultaten aan- en afwezigheid sociale en emotionele eenzaamheidsgevoelens.

CONCLUSIE

Huidige deelresultaten geven proportionele verschillen aan binnen en tussen PL panels. De panels omvatten ouderen die nood hebben aan ondersteuning voor één of meerdere ADL, ontevreden zijn over de woonomgeving en/of gevoelens van eenzaamheid ervaren. Deze deelnemers dienen gerekruteerd te worden binnen de Zorg Proeftuin projecten, ten einde hun ervaringen te capteren binnen de innovatieve projecten. Voor de overige deelnemers dient de focus te liggen bij preventie, zodoende afhankelijkheid, ontevredenheid over de woonomgeving en eenzaamheidsgevoelens tegen te gaan. De indicatoren doen dienst als signaal functie. Bijkomende onderzoek is nodig mbt het evalueren van de doelstellingen.

REFERENTIE

*KIO (2015). Working paper: Indicatorenontwikkeling binnen de Zorg Proeftuinen: tussentijds rapport. Te raadplegen via <http://www.zorgproeftuinen.be/nl/nl/working-paper>

*KIO is een interuniversitair consortium dat innovaties in de ouderenzorg in Vlaanderen bestudeert. KIO bestaat uit: Mark Leys & Lien Pots (OPIH-VUB), Ellen Gorus & Charlotte Brys (GERO-VUB), Ezra Dessers, Geert Van Hooetegem & Leen De Kort (CESO-KUL), Marc Jegers & Lukas Verstele (iCher), Patricia De Vriendt (GERO-VUB, Arteveldehogeschool) & Juul Lemey (Arteveldehogeschool), Bart Jansen (ETRO-VUB), Bart Mistiaen & Bart Grimont (HOWEST). Het consortium wordt gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). GERO-VUB voert de volgende activiteiten uit: (1) een documentanalyse van de initiële platform- en projectplannen; (2) focusgroepen met de platform- en projectpartners; (3) indicatoren vragenlijst; (4) interviews over de ervaringen van de ouderen; (5) workshops en (6) individuele coachingsgesprekken met de platformcoördinatoren.